

इंग्रजी टंकलेखक/लिपिक-टंकलेखक/ लघुटंकलेखक/
लघुलेखक संवर्गाची दि.६.५.१९९१ ची अधिसूचना
सुधारीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: टंलेप-२०१५/प्र.क्र.१७६/भाषा-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: २४ मार्च २०१७

वाचा: - सामान्य प्रशासन विभाग अधिसूचना क्र. टंलेप्र-१०८१/सीआर-३४४/वीस-ब, दि. ६.५.१९९१

शासन निर्णय:-

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुकाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे “महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक व इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन व मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत) नियमावली, १९९१”मध्ये करावयाचे सुधारणा नियम, २०१७ सोबतच्या अधिसूचनेन्वये (मराठी व इंग्रजी) दर्शविल्याप्रमाणे शासन विहित करीत आहे.

उपरोक्त अधिसूचना महाराष्ट्र शासनाच्या असाधारण राजपत्रात स्वतंत्ररित्या प्रसिद्ध करण्यात येत आहेत. सदर शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून लागू राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०३२७१५१०१७३२३३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अपर्णा अ.गावडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ३) सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. मुख्यसचिव/ अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
- ५) सर्व विभागीय आयुक्त
- ६) सर्व जिल्हाधिकारी
- ७) सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ८) प्रबंधक उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई (पत्राने)
- ९) प्रबंधक उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई (पत्राने)

- १०) सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ, विधानभवन, मुंबई
- ११) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)
- १२) लोकायुक्त/उप लोकायुक्त, मुंबई (पत्राने)
- १३) प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई
- १४) महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
- १५) महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १७) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १८) मा.मंत्री, मराठी भाषा यांचे विशेष कार्य अधिकारी
- १९) सर्व मंत्रालयीन विभाग
- २०) भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई
- २१) सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई
- २२) सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई
- २३) संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई
- २४) सर्व विभागीय सहायक भाषा संचालक, पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नवी मुंबई
- २५) निवड नस्ती (भाषा-२)

सर्व मंत्रालयीन विभागांना विनंती करण्यात येते की, सदर शासन निर्णय सोबतच्या अधिसूचनेसह त्यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व कार्यालयांतील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या निदर्शनास आणावा.

अधिसूचना

मराठी भाषा विभाग
मादाम कामा मार्ग
हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- २४ मार्च, २०१७

भारताचे संविधान

क्रमांक: टंलेप-२०१५/प्र.क्र.१७६/भाषा-२--- भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुकाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे “महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक व इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन व मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत) नियमावली, १९९१” यामध्ये सुधारणा करण्यासाठी पुढील नियम करित आहेत:-

१. या नियमांना, “महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक, इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन, मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत) (सुधारणा) नियम, २०१७” असे म्हणावे.
२. “महाराष्ट्र नागरी सेवा (इंग्रजी लघुलेखक व इंग्रजी टंकलेखक यांना प्राप्त करावयाच्या मराठी लघुलेखन, मराठी टंकलेखन परीक्षा सक्तीची करण्याबाबत) नियमावली, १९९१” (यापुढे ज्याचा निर्देश “मुख्य नियम” असा करण्यात आला आहे.) याच्या नियम २ मधील खंड (आय) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल.
(आय-अ) “शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र” याचा अर्थ शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या नियंत्रणाखाली काम करणा-या “महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद” यांचेकडून देण्यात येणारे प्रमाणपत्र असा आहे आणि त्यामध्ये शासनाने त्याच्याशी समकक्ष म्हणून विनिर्दिष्टपणे मान्यता दिलेल्या अन्य कोणत्याही संस्थेकडून देण्यात येणा-या प्रमाणपत्राचा समावेश होईल.
३. मुख्य नियमावलीमधील नियम ३ खाली पुढीलप्रमाणे परंतुके दाखल करण्यात येतील -

परंतु, ज्या इंग्रजी लघुलेखक किंवा लघु टंकलेखक यांनी मूळ नियुक्तीच्या वेळी किंवा यथास्थिती, शासकीय सेवेत रुजू झाल्याच्या दिनांकापासून ४ वर्षांच्या कालावधीत मराठी लघुलेखनाचे ८० शब्द प्रति मिनिट गतीचे व मराठी टंकलेखनाचे ३० शब्द प्रति मिनिट गतीचे अथवा अधिक गतीचे मराठी लघुलेखन व मराठी टंकलेखनाचे शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र धारण केले आहे अशा इंग्रजी लघुलेखक, इंग्रजी लघुटंकलेखकांना एतदर्थ मंडळाची ८० शब्द प्रति मिनिट गतीची मराठी लघुलेखनाची व ३० शब्द प्रति मिनिट गतीची मराठी टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट देण्यात येईल.

परंतु आणखी असे की, ज्या इंग्रजी टंकलेखक किंवा लिपिक-टंकलेखक यांनी मूळ नियुक्तीच्या वेळी यथास्थिती, शासकीय सेवेत रूजू झाल्याच्या दिनांकापासून ४ वर्षांच्या कालावधीत मराठी टंकलेखनाचे ३० शब्द प्रति मिनिट गतीचे अथवा अधिक गतीचे “शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र” धारण केले असेल, अशा इंग्रजी टंकलेखक व इंग्रजी लिपिक-टंकलेखक यांना एतदर्थ मंडळाची ३० शब्द प्रति मिनिट गतीची मराठी टंकलेखनाची परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट देण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अपर्णा गावडे)
शासनाचे उप सचिव

NOTIFICATION

Marathi Language Department
Madam Cama marg,
Hutatma Rajguru Chouk,
Mantralaya, Mumbai – 400032
Dated: 24 March, 2017

Constitution of India.

No. Talapra-2015/C.R.176/2016/Bhasha-2 - In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules to amend the Maharashtra Civil Services (Compulsory Marathi Shorthand and Marathi Typing Examinations for English Stenographers and English Typists) Rules, 1991, namely :-

1. These rules may be called the Maharashtra Civil Services (Compulsory Marathi Shorthand and Marathi Typing Examinations for English Stenographers and English Typists) (Amendment) Rules, 2017

2. In rule 2 of the Maharashtra Civil Services (Compulsory Marathi Shorthand and Marathi Typing Examinations for English Stenographers and English Typists) Rules, 1991 (hereinafter referred to as “ the principal Rules”), after clause (i), the following clause shall be inserted, namely :-

(i-a) “Government Commercial Certificate" means the certificate issued by the “Maharashtra State Examination Council” functioning under the control of the School Education and Sports Department, Government of Maharashtra and includes a certificate issued by any other institution as may be specifically declared by the Government to be equivalent thereto;”

3. To rule 3 of the principal Rules, the following provisos shall be added, namely:-

“Provided that, English Stenographers or Steno Typists who have acquired the Government Commercial Certificate of Marathi Shorthand of speed of 80 words per minute and Marathi Typing of speed of 30 words per minute or of higher speed, respectively, at the time of appointment or within a period of four years from the date of their joining of Government service, as the case may be, shall be exempted from passing the Marathi shorthand and Marathi typing examinations of the *Ad hoc* Board with the speed of 80 words per minute and 30 words per minute, respectively:

Provided further that, English Typists or Clerk - Cum - Typists who have acquired the “Government Commercial Certificate” of Marathi Typing of speed of 30 words per minute or of higher speed at the time of appointment or within a period of four years from the date of their joining of Government service, shall be exempted from passing the Marathi Typing Examination of the *Ad hoc* Board with the speed of 30 words per minute”.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

(Aparna Gawde)
Deputy Secretary to Government